

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	21916 - Dimensió Individual en el Treball Social de Casos / 20
Titulació	Grau de Treball Social - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria Elena Cuartero Castañer <i>Responsable</i> me.cuartero@uib.es	12:00	13:00	Dilluns	10/02/2020	30/06/2020	Despatx 3 / Beatriu de Pinós
Maria Eulalia Romero Romero e.romero@uib.es	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

Els professionals del Treball Social desenvolupen les seves funcions en unes multiplicitats de situacions i contextos. Tots ells tenen un denominador comú que es converteix condició necessària en el desenvolupament d'una relació d'ajuda. L'assignatura ofereix els coneixements teòrics i els instruments tècnics per a capacitar als estudiants en el desenvolupament de relacions d'ajuda a nivell individual i familiar.

Les finalitats de l'assignatura són les següents:

- Adquirir coneixements teòrics que permetin una reflexió sobre la naturalesa, la identitat i les funcions del Treball Social de Casos a nivell individual i familiar.
- Aprofundir en l'adquisició de coneixements teòrics-pràctics sobre els diferents moments del procés metodològic a nivell individual i familiar.
- Aprofundir teòricament en l'estudi de l'entrevista així com altres tècniques facilitadors en diferents contestes de la relació d'ajuda.
- Ajudar a l'estudiant en el procés d'integració de la teoria construint de forma conjunta, protocols per a la intervenció que li facilitin adquirir un procediment rigorós i científic.
- Aprenentatge i entrenament d'habilitats pròpies del procés d'ajuda en el Treball Social de Casos fent especial incidència en els principis, valors i codi deontològic del Treball Social.
- Assaig de tècniques i habilitats per dur a terme entrevistes per l'estudi de la situació problema, l'avaluació i la intervenció.
- Entrenament del procés metodològic per l'estudi i intervenció d'un cas a nivell individual-familiar.
- Ajudar a l'estudiant a identificar els elements teòrics que guien la pràctica.

Professorat

Josefa Cardona Cardona; Doctora per la Universitat de les Illes Balears (UIB). Diplomada en Treball Social, Psicòloga, Mediadora i Terapeuta Familiar. Professora Titular d'Escola Universitària de l'Àrea de Treball Social i Serveis Socials de la UIB. Co-Directora del Màster en Mediació de Conflictes Familiars, Civils i Mercantils de la UIB i membre del Grup de Recerca 'Conflicte, Canvi i Treball Social' de la UIB.

Guia docent

Professor o professora pendent de contractació

Requisits

L'assignatura no té requisits formals.

Recomanables

Donat que es tracta d'una assignatura de segon any és aconsellable que l'estudiant hagi cursat les assignatures de "*Metodologia de la Intervenció en el Treball Social de Casos*" i "*Relació d'Ajuda*".

Els estudiants han d'adquirir un compromís en la construcció dels seus propis recursos i responsabilitzar-se del seu propi aprenentatge. L'assignatura requereix de compromís, estudi, esforç, imaginació i creativitat. No es tracta ja d'aprendre per aprovar, sinó d'aprendre per exercir. Tractant-se d'una assignatura de segon nivell, cal incrementar la dedicació i el compromís.

Competències

Específiques

- * CE2. Capacitat de preparar, produir, implementar i avaluar plans i projectes d'intervenció
- * CE5. Capacitat de resolució de situacions prèvia identificació i definició de la seva naturalesa
- * CE13 . Capacitat d'elaborar informes orals i escrits específics de la professió

Genèriques

- * CG5. Capacitat d'establir relacions professionals, identificant necessitats, problemes, dificultats i conflictes, a fi d'identificar la forma més adequada de intervenció.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

El temari s'estructura en quatre apartats clarament definits. En primer lloc, l'establiment de les bases relacionals per l'establiment d'una aliança d'ajuda. En segon terme, el procés d'avaluació diagnòstica col·laborativa, la comprensió de la persona en el seu context. Aquest bloc ens permetrà analitzar i comprendre les singularitats de les persones i les seves famílies, donant l'oportunitat de construir hipòtesis vinculades a l'estructura familiar en relació al cicle vital . El procés inclou la perspectiva de l'individu en relació al seu context, incorporant aquelles situacions de dificultat que motiven la relació d'ajuda, així com les fortaleces que faran viable un projecte pel canvi. En tercer lloc es dedica un tema al projecte de intervenció. En quart lloc hi ha un tema dedicat a les estratègies de intervenció pel canvi i a l'entrevista final.

Continguts temàtics

Guia docent

Tema 1. PRÀCTIQUES RELACIONALS PER A LA CONSTRUCCIÓ D'UNA RELACIÓ SIGNIFICATIVA

1. Pràctiques basades en una concepció recíproca de la relació i la comunicació no violenta
2. Pràctiques vinculades amb generar una aliança
3. Pràctiques relacionals vinculades amb generar cooperació

Tema 2. LA DIMENSIÓ METODOLÒGICA (I) AVALUACIÓ DIAGNÒSTICA COL·LABORATIVA

1. El diagnòstic social-relacional i col·laboratiu en el Treball Social de casos. La construcció narrativa. Pautes per l'elaboració i redacció del diagnòstic
2. El pronòstic
3. El codiagnòstic col·laboratiu. L'encontre pel codiagnòstic. La construcció del context d'intervenció pel canvi
4. Co-creació de l'acord de treball, objectius i metes

Tema 3. EL PROJECTE D'INTERVENCIÓ

1. Elements presents en l'elaboració del projecte d'intervenció en el Treball Social de Casos
2. Disseny d'un projecte en Treball Social de Casos

Tema 4. LA INTERVENCIÓ PER AL CANVI. AVALUACIÓ I FINALITZACIÓ DEL PROCÉS

1. Elements a tenir en compte en el procés d'intervenció
2. Disseny d'un procés d'intervenció
3. Intervencions des de pràctiques narratives i comunicacionals
4. L'entrevista final. Avaluació i finalització del procés d'ajuda
5. Habilitats, tècniques i actituds

Metodologia docent

L'assignatura és especialment instrumental. Això implica l'adquisició de coneixements teòrics i l'adquisició i entrenament de les habilitats i tècniques. Per això l'espai pràctic de l'assignatura té un pes molt important, tant a la seva vessant presencial com a l'estudi autònom.

Volum de treball

Les classes magistrals i l'estudi de casos tindran una periodicitat setmanal, així com les classes pràctiques tindran una periodicitat quinzenal. A l'assignatura el treball autònom és imprescindible pel desenvolupament de les classes pràctiques presencials.

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)



Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Estudi de Casos. Realització d'exercicis dins l'aula	Grup gran (G)	Anàlisi de casos i visualització de material audiovisual. Durant el transcurs de les classes teòriques, la professora proposarà exercicis que s'entregaran al final de la classe. La presentació correcte d'aquests exercicis s'avaluarà positivament sobre la nota final dels crèdits teòrics (fins un 0,5). Aquests exercicis són opcionals i la no presentació dels mateixos no tindrà repercussió sobre la nota.	5
Classes teòriques	Classes Magistral	Grup gran (G)	A través de les exposicions de continguts fetes per la professora i de la discussió de les lectures fetes pels alumnes, es pretén que l'alumne analitzi i compregui els continguts bàsics de cada tema.	21
Classes pràctiques	Laboratori	Grup mitjà (M)	De forma quinzenal, els alumnes realitzaran dues hores de pràctiques que consistiran en l'aprenentatge basat en problemes i l'estudi d'un cas mitjançant l'ús del role-playing. L'assistència és obligatòria i per poder ser avaluat cal: 1) assistir almenys al 85 % de les pràctiques (una justificada i una sense justificar), 2) aportar un protocol guia per les entrevistes que es treballarà dins la classe, 3) Com a mínim l'estudiant ha de realitzar una (1) intervenció correcte en el rol de treballadora social durant el transcurs dels crèdits pràctics, 4) entregar el treball final complet.	15
Avaluació	Examen	Grup gran (G)	Per avaluar l'adquisició de part de les competències relacionades amb l'assignatura, es realitzaran dos examens en període d'avaluació continua (proves objectives tipus test) sobre el temari i sobre lectures seleccionades: dia 7 d'abril i dia 2 de juny del 2020. En cas de no superar les proves, es podrà recuperar a l'avaluació extraordinària.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi de la matèria per l'examen	Adquisició de continguts relacionats amb la matèria i sobre lectures seleccionades que seran avaluats als l'examen en període d'avaluació continua.	60
Estudi i treball autònom individual o en grup	Elaboració de protocols i treball final	Protocols-guia per l'estudi i la intervenció de cada sessió de pràctica. Els estudiants acudirán a les sessions de crèdits pràctics amb un protocol-guia que es treballarà dins la classe. En cas d'absència justificada l'estudiant tindrà un termini de set dies per presentar el protocol-guia i el justificant. El primer dia de classe es presentarà un cronograma de l'assignatura amb els continguts mínims que han d'aparèixer de l'esmentada guia.	45

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		El treball final consistirà en l'entrega millorada de les guies treballades a crèdits pràctics juntament amb alguns instruments bàsics (genogrames, ecomapa i línia temporal) i amb la presentació d'una entrevista del procés metodològic i d'ajuda en format vídeo. Els detalls concrets del treball es penjaran a campus extens la primera setmana de classe. Lliurament del treball final: es podrà lliurar des del darrer dia de classes pràctiques fins a dia 9 de juny com a data límit. Es podrà recuperar dia 1 de juliol.	

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

A continuació s'indiquen les tècniques i els criteris que s'empraran per avaluar l'assignatura, així com la ponderació i la nota mínima que permetrà calcular la qualificació final de cada alumne. La qualificació final de l'assignatura es calcularà ponderant les qualificacions obtingudes en les diferents activitats d'avaluació. L'assistència a les classes pràctiques és obligatòria. Els estudiants que acumulin menys d'un 85% d'assistència a les pràctiques, no podran superar l'assignatura, atès que les pràctiques no són recuperables.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Examen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Per avaluar l'adquisició de part de les competències relacionades amb l'assignatura, es realitzaran dos examens en període d'avaluació continua (proves objectives tipus test) sobre el temari i sobre lectures seleccionades: dia 7 d'abril i dia 2 de juny del 2020. En cas de no superar les proves, es podran recuperar a l'avaluació extraordinària.
Criteris d'avaluació	Per avaluar l'adquisició de part de les competències relacionades amb l'assignatura es realitzaran dos examens (proves objectives tipus test) sobre el temari i sobre lectures seleccionades. Grau de coneixement de la matèria. Els examens es duran a terme durant el període d'avaluació continuada: 7 d'abril i dia 2 de juny. Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Guia docent

Elaboració de protocols i treball final

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Protocols-guia per l'estudi i la intervenció de cada sessió de pràctica. Els estudiants acudirán a les sessions de crèdits pràctics amb un protocol-guia que es treballarà dins la classe. En cas d'absència justificada l'estudiant tindrà un termini de set dies per presentar el protocol-guia i el justificant. El primer dia de classe es presentarà un cronograma de l'assignatura amb els continguts mínims que han d'aparèixer de l'esmentada guia. El treball final consistirà en l'entrega millorada de les guies treballades a crèdits pràctics juntament amb alguns instruments bàsics (genogrames, ecomapa i línia temporal) i amb la presentació d'una entrevista del procés metodològic i d'ajuda en format vídeo. Els detalls concrets del treball es penjaran a campus extens la primera setmana de classe. Lliurament del treball final: es podrà lliurar des del darrer dia de classes pràctiques fins a dia 9 de juny com a data límit. Es podrà recuperar dia 1 de juliol.
Criteris d'avaluació	De forma quinzenal, els alumnes realitzaran dues hores de pràctiques que consistiran en l'aprenentatge basat en problemes i l'estudi d'un cas mitjançant l'ús del role-playing. L'assistència és obligatòria. Per poder ser avaluat cal: 1- Assistir almenys al 85 % de les pràctiques (Possibles faltes: una justificada i una sense justificar). En cas d'absència justificada l'estudiant tindrà un termini de 7 dies per presentar el justificant. 2- Aportar un protocol guia per les entrevistes que es treballarà dins la classe. Els estudiants acudirán obligatòriament a les sessions de crèdits pràctics amb un protocol-guia que es treballarà dins la classe. En cas d'absència justificada l'estudiant tindrà un termini de set dies per presentar el protocol-guia. 3- Com a mínim l'estudiant ha de realitzar una (1) intervenció correcta en el rol de treballadora social durant el transcurs dels crèdits pràctics. 4- Presentar el treball final complet. El primer dia de classe es detallaran tots els continguts del treball final. El treball final es podrà lliurar des del darrer dia de classes pràctiques fins dia 9 de juny com a data límit .En cas de no entregar o no superar el treball es podrà recuperar al lliurament de dia 1 de juliol.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A la bibliografia bàsica es troben el textos més utilitzats pel desenvolupament del temari.

Bibliografia bàsica

- Beyebach, Mark. (2006). *24 ideas para una psicoterapia breve*. Barcelona: Herder
- Beyebach, M. y Herrero, M. (2010). *200 tareas en terapia breve*. Barcelona: Herder
- Campos, J.F. i Cardona, J. (2009). Cómo determinar un contexto de intervención: Inventario para el análisis de la relación de ayuda entre el trabajador social y el cliente durante la fase de estudio y evaluación de la situación problema. *Portularia, Vol IX, nº 2, 17 - 35*.
- Friedlander, M. L., Escudero, V. y Heatherington, L. (2009). *La alianza terapéutica en la terapia familiar y de pareja*. Barcelona: Editorial Paidós.
- Lipchik, E. (2004). *Terapia centrada en la solución . Más allá de la técnica .El trabajo con las emociones y la relación terapéutica*. Madrid: Amorrortu.
- Rosell, T. i Rodríguez, P. (2017). *La entrevista en el Trabajo Social*. Barcelona: Herder
- Rosenberg, Marshall B. (2006). *Comunicación no violenta . Un lenguaje de vida*. Buenos Aires: Gran Aldea editores .
- White, M. (2002). *Reescribir la vida. Entrevistas y ensayos*. Barcelona: Gedisa.

Guia docent

VV.AA (2003). *Manual para el Trabajo Social de acompañamiento en los itinerarios de inserción*. Madrid: Colegio Oficial de Trabajadores Sociales de Madrid

Bibliografia complementària

- Andolfi, M. (2003). *El coloquio relacional*. Barcelona: Paidós.
- Biestek, J. (1966). *Las relaciones de Casework*. Madrid: Aguilar.
- Bernler, G. y Jonson, L. (1997). *Teoría para el Trabajo Psicosocial*. Buenos Aires: Espacio Editorial.
- De la Red, N. (1993). *Aproximaciones al Trabajo Social*. Madrid: S. XXI.
- Díez F. y Tapia, G. (2000). *Herramientas para trabajar en mediación*. Buenos Aires: Paidós.
- Escartín, María José et al. (1997). *Introducción al Trabajo Social II (Trabajo Social con individuos y familias)*. Alicante: Aguaclara.
- Fernández, T. (Coord.). (2004). *Trabajo Social con casos*. Madrid: Alianza Editorial.
- Fernández Liria, A. y Rodríguez Vega, B. (2002). *Habilidades de entrevista para psicoterapeutas*. Bilbao: Desclee de Brouwer.
- Hamilton, G. (1960). *Teoría y práctica del Trabajo Social de Casos*. México: Prensa Médica Mexicana .
- Hudson O'Hanlon, W. y Weiner-Davis, M. (1990). *En busca de soluciones*. Barcelona: Paidós.
- Ituarte Tellaeche, A. (1992). *Procedimiento y proceso en Trabajo Social Clínico*. Madrid: S. XXI.
- López, S. y Escudero, V. (2003). *Familia evaluación e intervención*. Madrid: Editorial CCS .
- Madanes, Cloé. (1997). *Violencia Masculina*. Barcelona: Granica.
- Martín, M. Miranda, F. y Vegas A. (1996). *Manual de indicadores para el diagnóstico social*. Bilbao: Colegios Oficiales de Diplomados en Trabajo Social y Asistentes Sociales de la Comunidad Autónoma Vasca.
- McGoldrick, M y Gerson, R. (1987). *Genogramas en la evaluación familiar*. Barcelona: Editorial Gedisa.
- Midori, S. y Brown, J. (1998). *La práctica de la terapia de familia . Elementos clave en diferentes modelos*. Bilbao: Desclee De Brouwer .
- Pérez de Ayala, E. (1999). *Trabajando con familias. Teoría y práctica*. Zaragoza: Editorial Libros Certeza y Consejo General.
- Quintero Velásquez, A.M. (1997). *Trabajo Social y procesos familiares*. Buenos Aires: Editorial Lumen Humanitas.
- Richmond, M.E. (1995). *El caso social individual y el diagnóstico social . Textos seleccionados*. Madrid: Talasa.
- Sánchez, A. (2000). *Intervención microsocial : Trabajo Social con individuos y familias*. Murcia: Edición Diego Marín.
- Satir, V. (1986). *Psicoterapia familiar conjunta* . México: Prensa Médica Mexicana.
- Satir, V. (1991). *Nuevas relaciones humanas en el núcleo familiar*. México: Editorial Pax.
- Trigueros, I y Mondragón, J. (2002). *Manual de ayuda a domicilio. Formación teórico práctica*. Madrid: Editorial Siglo XXI .